

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2782/22
6.6.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Мاستиловић, председника већа, Весне Дамјановић и Александре Лековић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Миле Ромчевић, адвокат из Београда, ул. Гружанска бр. 10/19, ради дуга, одлучујући о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Другог основног суда у Београду П 317/21 од 7.2.2022. године, дана 6.6.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П 317/21 од 7.2.2022. године, у ставу првом и трећем изреке.

УКИДА СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П 317/21 од 7.2.2022. године у ставу другом изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име дуга исплати износ од 7.980,00 евра са каматом и то: на износ од 2.000,00 евра почев од 10.10.2011. године па до 24.12.2012.године по стопи коју одређује Европска централна банка, а почев од 25.12. 2012. године па до исплате по стопи прописаној Законом о затезној камати, на износ од 5.800,00 евра почев од 2.5.2011. године па до па до 24.12.2012.године по стопи коју одређује Европска централна банка, а почев од 25.12. 2012. године па до исплате по стопи прописаној Законом о затезној камати и на износ од 180,00 евра почев од 10.10.2014. године па до исплате по стопи прописаној Законом о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 148.600,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 317/21 од 7.2.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезана тужена да тужиоцу на име дуга исплати укупан износ од 9.820,00 евра, са затезном каматом по стопи из Закона о затезној камати почев од 10.10.2014. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев за износ од 7.980,00 евра у динарској противвредности са каматом, и то на износ од 2.000,00 евра од 10.10.2011. године, на износ од 5.800,00 евра од 2.5.2011. године и на износ од 180,00 евра у динарској противвредности од 10.10.2014. године, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 206.686,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, а све у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Против наведене пресуде, жалбе су благовремено изјавиле парничне странке, и то тужилац побијајући је у ставу другом изреке, из свих законом прописаних разлога, а тужена побијајући је у ставу првом и трећем изреке, како то произлази из садржине жалбе, из свих законом прописаних разлога.

Апелациони суд у Београду је, испитујући првостепену пресуду у оквиру овлашћења прописаних одредбом члана 386. Закона о парничном поступку, закључио да је ради одлучивања о жалбама парничних странака потребно отворити главну расправу, сагласно одредби члана 383. став 3. Закона о парничном поступку, јер је приликом доношења одлуке из става другог изреке побијане пресуде првостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, с обзиром да за њу није дао јасне и непротивречне разлоге, на шта се основано указује жалбеним наводима тужиоца, а раније донета првостепена одлука у овом поступку је већ једном укинута. Због тога је побијана пресуда укинута у ставу другом изреке и на основу одржане расправе одлучено о том делу тужбеног захтева.

Веће је применом одредбе члана 331. Закона о парничном поступку, којим је прописано да уколико се рочиште одржи пред измењеним већем, главна расправа мора да почне изнова, али да суд може да донесе одлуку да се поново не саслушавају странке, сведоци и вештаци и да се не врши нов увиђај, већ да се прочитају записници о извођењу тих доказа, у вези са чланом 385. став 1. истог закона, којим је прописано да се одредбе о главној расправи пред првостепеним судом из чланова 310-335. тог закона примењују и на расправи и поступак пред другостепеним судом, на рочишту одржаном дана 6.6.2023. године донело решење којим је одлучено да се поновно не саслушавају парничне странке и сведок ВВ, већ да се прочитају записници о њиховом саслушању. Главна расправа је закључена 6.6.2023. године читањем писмених доказа изведених током првостепеног поступка, записника о саслушању парничних странака и сведока саслушаних током првостепеног поступка.

Оценом изведених доказа, сваког засебно и свих доказа заједно, а на основу

резлтата целокупног поступка, применом члана 8. Закона о парничном поступку, утврђено је следеће чињенично стање:

Тужилац у својству зајмодавца и тужена у својству зајмопримца су у периоду од 14.10.2010. године, закључно са 9.7.2014. године закључили три усмена уговора о зајму по основу којих је тужилац туженој на зајам предао износ од укупно 17.800,00 евра. О учињеним позајмицама сачињене су признанице потписане од стране тужене, па је тако признаницом од 14.10.2010. године потврђено да је тужена од тужиоца примила износ од 2.000,00 евра на зајам са роком враћања до 9.10.2011. године, признаницом од 4.3.2011. године да је од тужиоца примила износ од 5.800,00 евра са роком враћања до 1.5.2011. године, а признаницом од 9.7.2014. године потврђено да је од туженог позајмила износ од 10.000,00 евра, са роком враћања до 9.10.2014. године.

Читањем евиденције тужене која је вођена за период од јуна 2012. године до октобра 2014. године, утврђено је да је тужена у овој евиденцији уписивала месечне трошкове, између осталних према "Raiffeisen bank" и "EFG bank", за кирију, за портира, као и за одређене дугове према трећим лицима, као и да се у овој евиденцији стално понавља и ознака КДР, а од јула 2014. године појављују се ознаке КД I и КД II, стим што је тужена ове ознаке објаснила као плаћање камате према АА. У периоду од јуна 2012. године до децембра 2012. године, тужена је евидентирала износе од по 180,00 евра, у периоду од јануара 2013. године до јуна 2013. године, такође износ од 180,00 евра, а за плаћање трошкова у јулу 2013. године, под ознаком КД евидентиран је износ од 400,00 евра, за август 2013. године износ од 200,00 евра, а у августу, септембру, октобру и новембру евидентирани су износи од по 300,00 евра. У јануару 2014. године под ознаком КД евидентиран је износ од 180,00 евра, као и износ од 1.400,00 евра, који доспевају за наплату у фебруару 2014. године, а у фебруару су под истом ознаком евидентирани износи од 1.800,00 евра. У марту је под истом ознаком евидентиран износ од 300,00 евра, у априлу износ од 300,00 евра, док је за мај евидентиран износ од 370,00 евра. У јулу је под истом ознаком евидентиран износ од 380,00 евра, док се у јуну 2014. године појављују две ознаке под КД I и КД II, па је тако за КД I евидентиран износ од 350,00 евра, а за КД II износ од 420,00 евра. Потом је за исти месец под ознаком КД I евидентиран износ од 10.000,00 евра и 1.800,00 евра, а под КД II износ од 6.000,00 евра, који доспева 9.10.2014. године. За септембар је под КД I евидентиран износ од 350,00 евра, а под КД II износ од 420,00 евра, за октобар износ од 350,00 евра и износ од 420,00 евра, да би на делу без ознаке месеца на име КД био евидентиран износ од 2.410,00 евра, а на име КДМ износ од 1.500,00 евра.

Из исказа тужиоца АА произлази да је туженој, коју је познавао двадесетак година и са којом је био у пријатељским односима, 2010. године позајмио износ од 2.000,00 евра, 2011. године износ од 5.800,00 евра, а 2014. године износ од 10.000,00 евра, и то увек у ситуацијама када јој је новац био хитно потребан због финансијских тешкоћа у време када је држала ..., а потом и ..., као и ради враћања дугова трећим лицима. Према његовим тврдњама, тужена му позајмљени новац до данас није вратила, а у погледу белешки тужене о наводном враћању дуга са навођењем датума исплата, тврдио је да су потпуна измишљотина, нарочито имајући у виду околност да је тужена у својој евиденцији навела да му је у фебруару 2014. године наводно три пута вратила одређене суме новца, иако је он у фебруару 2014. године био месец дана у

иностранству, те се у земљу вратио тек 3.3.2014. године, о чему је на рочишту као доказ приложио на увид свој пасош.

Из исказа тужене произлази да је од тужиоца и раније позајмљивала новац у више наврата, и то у износима од 2.000,00 до 3.000,00 евра, које је тужиоцу уредно враћала са каматом од 10%, те да је то био разлог због кога јој је тужилац 2010. године позајмио износ од 2.000,00 евра са каматом од 5%. По другом уговору из 2011. године позајмила је износ од 11.800,00 евра и по том уговору 2012. године вратила је 6.000,00 евра, за коју исплату није добила признаницу, тако да је по том уговору остао износ од 5.800,00 евра који је наведен у признаници, а да је по последњем уговору од тужиоца позајмила само износ од 6.000,00 евра, иако је у признаници наведено 10.000,00 евра, јер је тужилац инсистирао на томе због сигурности трећег лица, с обзиром да се није радило о његовом новцу, већ о новцу његовог пријатеља ... На прву и другу позајмицу уговорена је камата од 5%, а да се са последњом позајмицом све објединило са каматом од 3%. По плаћеној камати из ове последње позајмице, види се да је позајмљен само износ од 6.000,00 евра, јер је камата од 3% износила 180,00 евра, који износ је тужена плаћала тужиоцу сваког месеца. Тужена је даље тврдила да је камате плаћала тужиоцу тако што је он долазио прво код ње у ..., а после и у ..., да је тужиоцу сваког 9. у месецу редовно исплаћивала камату, с тим што је он понекад, уколико она не би сакупила камату, долазио и 15. у месецу, да она није водила прецизну евиденцију јер је све ишло на поверење до момента када је отворила ... у којој је радила и њена сестра која је прецизно водила евиденцију у погледу трошкова ..., с обзиром да се од зарађеног новца од ... плаћала камата. У поновном исказу, тужена је у вези са плаћањем камате за фебруар 2014. године навела да је тужилац за ту камату дошао 3-4 дана пред полазак на пут, односно крајем јануара 2014. године са налогом да му припреми што више новца због пута и да му да и месечну камату, тако да му је она крајем јануара дала укупно 1.400,00 евра за фебруар 2014. године.

Из исказа сведока ВВ, сестре тужене, произлази да је истој познато да је њена сестра од тужиоца позајмљивала новац на камату, да је та камата била доста висока и да је њена сестра ту камату отплаћивала. Сведок је навела и то да када је била у смени тужена би остављала новац за камату који је потом она лично предавала тужиоцу, али да је у већини случајева новац предавала њена сестра, а да су се износи које је давала тужиоцу кретали од 150,00 до 300,00 евра. Сведок је навела и то да су она и њена сестра водиле интерну евиденцију у коју су уписивале све трошкове, између осталих и камату коју су исплаћивале.

Током првостепеног поступка међу парничним странкама није било спорно да је тужена од тужиоца дана 14.10.2010. године позајмила износ од 2.000,00 евра са роком враћања до 9.10.2011. године, 4.3.2011. године износ од 5.800,00 евра са роком враћања до 1.5.2011. године, као и да је 9.7.2014. године позајмила одређени новчани износ са роком враћања од 9.10.2014. године. Међутим, међу парничним странкама било је спорно да ли је тужена по усменом уговору закљученом 9.7.2014. године од тужиоца позајмила износ од 6.000 или 10.000 евра, затим да ли је по основу закључених уговора била дужна да плаћа камату, у ком износу, као и да ли је и у ком износу тужена враћала новац.

Полазећи од наведених признаница и писане евиднеције тужене, првостепени суд је делимично поклонио веру исказу тужене, налазећи да је овај исказ поврћен и исказом сведока ВВ, те је утврдио да је тужена од тужиоца током 2010, 2011. и 2014. године позајмљивала одређене износе, као и да је по основу позајмљених износа тужиоцу плаћала месечну камату у износу од 5%, односно 3%. С тим у вези првостепени суд је поклонио веру исказу тужене да је тужена по првом уговору о зајму из 2010. године примила од тужиоца износ од 2.000,00 евра, да је по другом уговору о зајму из 2011. године примила износ од 11.800,00 евра, да му је од тог зајма током 2012. године вратила износ од 6.000,00 евра, те да је по истом остао неплаћени дуг од 5.800,00 евра за који је сачињена признаница од 24.3.2011. године, али јој није поверовао да је по трећем уговору од 9.7.2014. године примила 6.000,00 евра, већ је у том делу поверовао исказу тужиоца да је тужена примила износ од 10.000,00 евра. Надаље, суд је поверовао туженој да је тужиоцу плаћала одређене месечне износе на име камате, сматрајући да тужилац туженој не би позајмио износ од 11.800,00 евра по другом зајму да му претходно тужена по првом зајму није плаћала месечну камату. Осим тога, првостепени суд је сматрао да тужена није плаћала одређене износе на име камате, с обзиром да су први и други зајам доспели на наплату 2.5.2011. године, односно 10.10.2011. године, те да јој тужилац не би позајмио још 10.000,00 евра. Полазећи од свега напред наведеног, првостепени суд је оценио да су између парничних странака закључени уговори о зајму, као и да је тужена по овим зајмовима плаћала недозвољену камату у висини од 5% и 3% месечно, јер је између странака, као једина могућа, законом дозвољена камата, могла бити уговорена камата која не може бити већа од каматне стопе која се у месту испуњења плаћа на штедне улоге по виђењу, сходно члану 399. Закона о облигационим односима, па је даље оценио да је тужена кроз камату платила и део позајмљене главнице. Међутим, првостепени суд је пропустио да образложи како је утврдио висину каматне стопе коју је по његовој оцени тужилац незаконито наплатио од тужене, а самим тим и висину дела позајмљене главнице који је тужена кроз камату платила, а који би представљао разлику између камате коју је тужена плаћала тужиоцу и камате која се у месту испуњења плаћала на штедне улоге по виђењу. С обзиром на све напред наведено, нејасан је закључак првостепеног суда да износ недозвољене камате коју је тужена платила одговара износу од 7.980,00 евра за који је ставом другим изреке побијане пресуде тужбени захтев одбијен.

Поновном оценом изведених писаних доказа и исказа парничних странака и сведока ВВ, Апелациони суд је утврдио да је тужена од тужиоца дана 14.10.2010. године примила износ од 2.000,00 евра на зајам без камате са роком враћања до 9.10.2011. године, да је 4.3.2011. године од тужиоца примила на зајам износ од 5.800,00 евра са роком враћања до 1.5.2011. године, као и да је 9.7.2014. године од тужиоца примила на зајам износ од 10.000,00 евра са роком враћања до 9.10.2014. године. Све три наведене позајмице учињене су без камате, а тужена позајмљене новчане износе тужиоцу није вратила. На овакав закључак Апелационог суда пре свега упућује чињеница да су парничне странке о учињеним позајмицама сачиниле признанице у којима камата није наведена, а да приликом враћања новца признанице нису сачињене. С тим у вези, суд је прихватио исказ тужиоца саслушаног у својству парничне странке, налазећи да је исти јасан, искрен и у сагласности са осталим писаним доказима, а пре свега са признаницама од 14.10.2010. године, 4.3.2011. године и 9.7.2014. године.

Суд је прихватио и исказ тужене и сведока ВВ у делу у коме су навеле да је тужена од тужиоца 14.10.2010. године, 4.3.2011. године и 9.7.2014. године позајмљивала одређене новчане износе, док у преосталом делу исказ тужене и саслушаног сведока суд није прихватио налазећи да су исти срачунати на успех тужене у спору, неискрени и противни признаницама од 14.10.2010, 4.3.2011. године и 9.7.2014. године, које признанице је тужена својеручно потписала.

Приликом доношења одлуке Апелациони суд је посебно ценио евиденцију тужене која је вођена за период од јуна 2012. године до октобра 2014. године, па је оценио да се у њој наведени подаци не могу прихватити као доказ о висини износа које је тужена примила од тужиоца, као ни доказ о плаћањима која је тужена наводно учинила тужиоцу на име испуњења своје обавезе враћања дугованог износа по основу закључених уговора о зајму са каматом. Ово не само због тога што се ради о једнострано сачињеној приватној исправи чију садржину је тужилац оспорио, па је тачност онога што се у њој наводи било потребно доказивати другим доказним средствима, већ и због тога што је тужилац истинитост података наведених у овако вођеној евиденцији тужене довео у сумњу достављањем пасоша из кога је утврђено да је тужилац од 4.2.2014. године боравио на ..., док у евиденцији тужене стоји податак да је током фебруара 2014. године тужена тужиоцу три пута вратила различите суме новца.

Следом свега напред наведеног, другостепени суд је закључио да је тужбени захтев основан.

Како из утврђеног чињеничног стања произлази да је тужилац туженој у својству зајмодавца 14.10.2010. године позајмио износ од 2.000,00 евра са роком враћања до 9.10.2011. године, 4.3.2011. године износ од 5.800,00 евра, са роком враћања до 1.5.2011. године, а 9.7.2014. године износ од 10.000,00 евра са роком враћања до 9.10.2014. године, које износе тужена тужиоцу није вратила до закључења главне расправе пред другостепеним судом, то је тужена сходно одредбама чланова 148, 262, 557. и 562. Закона о облигационим односима, дужна да тужиоцу ове износе исплати. С обзиром на све напред наведено, ожалбена пресуда је потврђена у ставу првом изреке којим је тужена обавезана да тужиоцу исплати износ од 9.820,00 евра са законском затезном каматом почев од 10.10.2014. године, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, а тужена је овом пресудом обавезана да тужиоцу исплати и износ дуга од укупно 7.980,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. На износе досуђене ставом трећим изреке ове пресуде, овај суд је тужиоцу досудио и тражену законску затезну камату у складу са одредбама чланова 277, 324. и 395. Закона о облигационим односима, и то по стопи Европске централне банке на део дуга од 2.000,00 евра и 5.800,00 евра од доспећа па до ступања на снагу Закона о затезној камати (25.12.2012. године), а затим до исплате по стопи прописаној тим Законом, а за део дуга од 180,00 евра који је доспео после ступања на снагу Закона о затезној камати, по стопи прописаној тим Законом од доспећа тог дела дуга до исплате.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка из става трећег изреке побијане пресуде, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. и 154. Закона о

парничном поступку.

Имајући у виду све напред наведено, применом одредаба члана 387. став 1. тачке 2. и 6. Закона о парничном поступку, донета је одлука као у ставу првом и другом изреке ове пресуде.

Одлука као у ставу трећем и четвртном изреке донета је применом одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку, с обзиром да тужена није успела са жалбом у поступку пред другостепеним судом, односно да је тужилац у другостепеном поступку успео, због чега му је применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксене тарифе, досуђени тражени трошкови на име награде пуномоћнику за састав жалбе у износу од 33.000,00 динара, као и на име судске таксе на жалбу и другостепену пресуду у износу од по 57.800,00 динара, што све укупно износи 148.600,00 динара, обрачунато по Адвокатској тарифи и Таксеној тарифи..

**Председник већа – судија
Весна Мاستиловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић